Kőszeg. 1918. julius hó 28.-án. 30. szám. XXXVIII. évfolyam.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

POLITIKAI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre 8 korona, postai szétküldéssel 10 korona.
Egyes szám ára 16 fillér.
Előfizetési pénzek a kiadóhivatalhoz cimzendők.

Megjelenik minden vasárnap.
Felelős szerkesztő és kiadó: RONAI FRIGYES.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kőszeg, Várkör 39. szám.

Nyilttér sora 40 fillér.
Hirdetések nagyság szerint jutányos árban számitatnak.

Házasság akadályokkal.

Az ősszel egy törvényjavaslat kerül az országgyülés elé arról, hogy csak előzetes orvosi vizsgálat alapján lehessen házasságra lépni.

A javaslat fontosságát nem lehet tagadni. Békében nálunk minden hatodik ember tuberkulózisban halt meg, nem is szólva a vérbaj okozta halálozások számáról. Ha még tekintetbe vesszük, milyen méreteket öltött nálunk az egyke, ugy igazán elkeseredhetünk Magyarország jövője felől.

Minden esetre tehát gyökerében kell gyógyitani ezt a kóros jelenségét. Arra kell törekedni, hogy a jövő nemzedék, amelyért ma milliók vérüket hullatják, necsak jómódu, hanem egészséges is legyen. És főleg, hogy ez a nemzedék legyen is.

De vajjon elérjük-e mindezt azzal, hogy nem engedjük a betegeket házasodni? Alig hihető. Hiszen ma is a baj legtöbbször szerzett és nem öröklött. Az uj törvény sem fogja megakadályozhatni, hogy egészséges szülők gyermeke ne kapja meg a bajt. Nedves, sötét lakás, piszkos, rossz ivóviz, elégtelen egészségügyi jóvóintézkedések: ezek a legfőbb okozói különösen a tüdőbetegségek terjedésének. Amig ezeket a betegségokozó hiányosságokat meg nem szüntetjük, gyökeresen nem segithetünk a bajon, akár megengedjük, akár eltiltjuk a beteg embereknek a házasságot.

Akik annyira óhajtják a házasságot, hogy még a betegségükkel sem törődnek s nem bánják, hogy korai haláluukkal árvákká teszik leendő gyermekeiket, azok bizony a törvényes formákkal sem fognak törődni, egyszerüen vadházasságra fognak lépni. Ha pedig még ezt sem teszik, ugy nyilvánvaló, — hisz teljes megtartóztatást nem lehet tőlük várni, — hogy a betegség annál inkább fog terjedni.

A felvetett eszme védői azt hozzák fel érvül, hogy pótolni kell a rengeteg vérveszteséget, mit a háboruban szenvedtünk. Nagy százaléka a javakorbeli férfiaknak életet vesztette a harctéren. A megmaradtak közül kevés fog akadni, kinek megengedik majd a házasságot, mert a harctérről visszajövők legtöbbje valami bajban szenved. Az egészségesek pedig, csekély számuknál fogva, nem lesznek képesek a hézagnak számottevő részét pótolni.

Ha segiteni akarunk a bajon, meg kell engednünk, hogy a vérveszteség pótlására hivatott nemzedék létrejöhessen. A létrejött nemzedéket kell megóvni a betegségek pusztitásaitól. Előzzük meg a bajt már a mai szülők utján. Tanitsuk ki őket, különösen a betegeket, miként kezeljék gyermekeiket, hogy a bajt tőlük meg ne kapják. Az egészségügyi ellenőrzést meg kell szigoritani, a népet ésszerü életmódra kellene oktatni, — a házasságra pedig buzditani kell és nem azt megakadályozni.

Legyünk tekintettel a háboruból hazatérő katonáinkra is! Hisz csak megérdemli az a katona, aki egészségével áldozott a hazának, hogy legyen is valamije abból az életből, amelyet maga vivott ki magának és ne zárjuk el annak a lehetőségétől, hogy élettársat válasszon magának, aki beteg napjaiban ápolja.

Városi ügyek.

4124/918 **Hirdetmény**

Az országos közélelmezési hivatalt vezető m. kir. minister 17424/918 IX. sz. rendelete alapján közhirré teszem, hogy az országos burgonyaközvetitő irodának átadott burgonyakészletekért a megállapitott 60 K legmagasabb áron felül nevezett iroda utján métermázsánként 15 K felár fizetendő.

Kőszeg, 1918. julius hó 21-én.

Jambrits Lajos polgármester.

4143/918 **Hirdetmény**

Vasvármegye alispánjának 200/918 tb. h. g. b. számu rendelete alapján közhirré teszem, hogy a szociális missió-társulat Budapesten hadiárvák és hadiözvegyek részére 60 ingyenes gazdasági növendéki helyre pályázatot hirdet.

Pályázhatnak e hó 31-ig 4 elemit végzett és egészséges 12 éven felüli hadiárva leányok és 30 évnél nem idősebb hadiözvegyek.

Esetleg pályázati kérvények hozzám nyujtandók be.

Kőszeg, 1918. julius hó 21 én.

Jambrits Lajos, polgármester.

4144/918 **Hirdetmény.**

Vasvármegye alispánjának 2008/918 tb. h. g. b. számu rendelete alapján közhirré teszem, hogy a Zsófia országos gyermekszanatóriumnak egy-let balatonszabadi hadiárva-szanatóriumába 100 hadiárva fiu és leány vétetik fel ingyenesen, akik 3—14 évesek és nem szenvednek fertőző betegségben vagy nem gyógyithatlan betegek.

A pályázati kérvények hozzám ez év julius végéig adandók be.

Kőszeg, 1918. julius hó 21 én.

Jambrits Lajos polgármester.

Tárca.

Kőszeg sz. kir. város következése.

— Régi jegyzőkönyvek alapján. —

In castro Laxenburg 1659. évi junius hó 7.-én K. kir. leirat megparancsolja Kőszeg szab. kir. városnak, hogy „maguk közzül bizonyos okos és értelmes követhit Pozsonyba pro die 24 aventuri mens föly küldiő, hogy ottan országunk javára és megh maradására valokat az több Statusokkal egiütt végezhessenek.“

Többször hivatkoztam közzé tett történeti közleményeimben, hogy a kőszegi polgárban ép annyi önérzet, büszkeség volt, mint akármelyik nobilisben (nemesben), mert nálánál senkit át nem hatott jobban a kivételes és kiváltságos helyzet, mint ép a városi polgárt. A vármegyében a nemes, a városban a polgár volt az ur, ki vezetett, irányitott és parancsolt. A más osztályhoz tartozók, azok engedelmeskedni tartoztak. Nem találok feljegyzést, hogy a jogok gyakorlásából és közügyekből kirekesztett osztályok változtatni kivántak volna az akkori viszonyokon.

A szab. kir. városoknak egyik kiváltsága volt a következési jog is. Mi sem dagasztotta magasabbra a városi polgárnak kebelét; mi sem növelte jobban önérzetét, mint azon tudat, hogy joga van az országházba követeket küldeni, sőt, hogy polgártársainak bizalmából maga is oda juthat mint követ. Paroláznatott az ország nagyjaival!

Ha elérkezett a következésnek ideje, a város mindannyiszor egyik emberét küldötte előre kvártélycsinálásra, ki a követ és olykor kisérete, többször egy irodeák számára szükséges élelmiszert is magával szállitotta.

Julius hó 30.-án a 24-es Uraimék „installanak Biró Uramnál, hogy ő kglme vállallya magára föl az országh Gyülésére való követséget.“ De Biró Uram a megtiszteltetés elől kitért. Replicálja, „hogy ő kglmétül az nem lehet, mivel Biroságviselő és ha mig ottan proponaltattnak egyszer ő kgylme által azt minth követh mászor nem revocalhattná.“ Biró Uramnak válasza után a belső és külső tanács Gombosy Mátyás Uramat küldötte ki azzal, hogy ha az országgyülésen végig akarna maradni, az esetben melléje rendeli Hostoty Mihály, Fenth György (notarius) és Simon János uraimat, azonkivül az „expensak consignatiojára és Vasatlásra (vásárlásra) rendeltetet Lanthos György és adatot bizonyos punktumokbul álló instructió ő kglméknek.“

Kvártélycsinálásra a város Pozsonyba küldötte Szemernyei Jánost a követek számára a város jóakaratából offerált bort pedig elszállitotta Kerekes uram.

Elérkezvén az országház megnyiltának ideje, Maylath Miklós, ő Felsége fiscusa Pozsony kamara nevében levelet iratott a városhoz, melyben azt irja, hogy már két izben volt jelen az országgyülésen és „vette eszében, hogy az szabad városoknak keves Patronusok es oltalmok vagyon ezokaert az nemes kamara nevel es maga nevelis ajanlya minden jó akaratyat es segitseghet az instalo országh Gyülesen az nemes Városnak minth ő Felséghe Peculiumjának“ (jószágának.)

Az országgyülésre azonban nem Gombosy Mátyás — betegségében „savanyu vizhez“ ment, hanem Somogyi András, kinek a magistratus julius hó 18.-án az instructiot solemiter publicalta — utazott fel.

A pozsonyi országgyülésre előre távozott Simon János julius hó 23. án azt irja, hogy az országgyülésre deputalt követ uraimék itthon ne mulassanak, hanem Pozsonyba folmenjenek, mert a követeknek nagyobb része már együtt van „és Kechkés István Uram is igen svadealta, hogy el ne mulasák. Erre nézve kőllötik követh uraiméknek az éléses szekerekkal egiütt ez jövő vasárnap ugyminth 27 mens fuly Istennek hirével Poson felé indullni és ottan az több követekkel conversalkodni es jó vigyázásban lenni.“

4146/918 **Hirdetmény.**

A pozsonyi m. kir. kormánybiztosnak 11101/918 sz. és Vasvármegye alispánjának ugyan e tárgyban 15080/918 sz. rendelete alapján felhivom a gazda közönségnek figyelmét arra, hogy a vasuti vonalak mentén elhelyezett és learatott gabonának a mozdonyok szikrájától keletkezhető tüzveszélyből való megóvása érdekében minden óvintézkedést tegyen meg, s igyekezzék ezáltal a mai nehéz megélhetést okozó sulyos időben minden szem gabonát megóvni a megsemmisüléstől.

Kőszeg, 1918. julius hó 21 én.

Jambrits Lajos, polgármester.

4196/918 **Hirdetmény.**

Közhirré teszem, hogy a termelők az aratási és cséplési munkálatok végzésére két heti időtartamra a helybeli határvadászzászlóaljtól katona munkásokat vehetnek igénybe. A termelőnek a munka elszállásolásáról és ellátásáról kell gondoskodnia, azon felül a helyben szokásos napszámot fizetnie. Ezzel szemben a kincstár kifizeti a munkadónak a megállapitott táppénzt.

Közelebbi utmutatás a 12 ik vadászzászlóaljnál kapható, ahol az igények bejelentendők.

Kőszeg, 1918. julius hó 25-én.

Dr. Hechinger Ede h. polgármester.

4161/918 **Hirdetmény**

A m. kir. foldmivelésügyi minister 106725/918 szamu távirati rendelete alapján közhirré teszem, hogy az állat és takarmányforgalmi részvénytársaság, a készlettulajdonosoknak közvetlenül a részvénytársulathoz intézendő kérelmére mindazon lefoglalt, de nem préselt szalmát továbbá tengeriszárat, a melyet a részv. társ. ez ideig közszükségleti célokra nem utalt ki, vagy ily célból arra szüksége nincsen, távirati uton feloldhatja.

Kőszeg, 1918. julius hó 23 án.

Jambrits Lajos, polgármester.

4230/918 **Hirdetmény.**

Közhirré tétetik, hogy a postamesteri rét melletti irtás terület, valamint a vasutas árvaház céljaira megvett területből megmaradt 1279 négyszögölnyi terület 1919 január 1 től illetőleg 1918 november 1-től számitott 3 évre a szokásos feltételek mellett augusztus hó 5 én d. e. 11 órakor a városi számvevőség helyiségében tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet igérőnek bérbe fog adatni.

Helyi hirek.

Tiz éves találkára jöttek városunkba azok, akik 1908. évben végezték a helybeli felsőbb leányiskola IV. osztályát. Látogatást tettek a tanári karnál, együttes vacsorán voltak a Structentus (elégedett) az ország. Másodszor is replicalt, és „ugy utolszor resolválta magát ő Fölsége és azután abban maratt." Majd belekezdettek az articulusok compilálásához, melyeken megegyezve, — a követek „mind az urak magános követek által exhibealtattak ő Fölségének azon articulusok, melyeket Fenth György a tanácsnak is exhibealt.

Chirip András több 24-es urammal „földálván ülő helekbül, magok és az egesz köségh képében az Notariusnak és az több uraimnak, haladóképpen megh köszönték, ajálván magokat, hogy ebely fáratságokat érdemes jutalmaztatás nélkul nem hagyák.

Mellyet megértve az Notarius tett arra illyen feleletet, hogy jó néven veszi mind maga s mind pedigh az követ társai az ő kglnek jó ajánlását, jelentve aztis, hogy Tiszti s hivatallja szerenth az mint vékony ereje engette fáradozot, akire azutanis kész lészen stb."

Ugy látszik azonban, hogy Gombosy Mátyásnak „savanyu vizhez" utazása csak ürügy volt, kitérés a kiküldetése elől, mert Biró uram és a tanács ellen panaszt adott be, mely őt ferde helyzetbe hozta volna, mint követet. Tehát inkább el sem ment. Biró uram emiatt Gombosy Mátyás és társai ellen a városi fiscus által „causat" indittatott meg, miről más cikkben lészen szó.

— a. j. —

szállóban, melyen az igazgató és a tanári kar egyes tagjai is részt vettek, utána pedig az intézetben fejezték be a nevezetes napot. A háborus helyzet folytán csak hatan jelentek meg. Az intézeti felszerelési alap javára 80 koronát gyüjtöttek. Tiz év mulva ujra találkoznak itt.

Felmentes. Dr. Dukesz Miksa helybeli ügyvéd, tart. százados, véglegesen felmentetett a katonai szolgálat alul és ujból megnyitotta ügyvédi irodáját.

A „Budaker alap" javára ujabban a következő adományok érkeztek: Mesterházy Jolán 20. Csapodi Margit 5. Kiss Géza 50. Kayser Leopoldina 25. Görog Irén 20. Mesterházy Piroska 5. Löwy Elza 10. Pösch Irén 20. Siftár Kamilla 20. Löwensohn Béla 50. Balogh Olga 20. Sarlai Ilus 5. Liebhauser Margit 50. Freislinger Mici és Tera 40. Bünker Jozefin 60. Rónay Anna 12. N. N. 5. Havas Gyula 20. Takács Béla 10. Schodits Margit 10. Wirth Vilma 20. Csillag Györgyi 50. Kroyherr Vilma 20. Guóth Irma 20. Rosner Melánia 20. Petrik Vilma 30 korona.

A határvadász zászloalj tisztikari nyari mulatsága csütörtökön este a Sorkertben a nem kedvező időjárás dacára igen jól sikerult. Estefelé egy időre kiderult az idő és a nagyszámu társaság a kertben tartózkodhatott. Csak éjjel 11 óra felé eredt meg ujra az eső, mely a mulatozókat a zárt helyiségbe késztette, de ott is változatlan jó kedvben reggelig folyt az igen kedélyes mulatság, melynek anyagi eredménye is kedvezően zárult. A felállitott sátrakban pezsgőt, confettit és levelező lapokat árusitottak. Az est folyamán szépségverseny korteskedés is nyujtott élénk szórakozást. Az első díjat Kuttel Ilonka nyerte, a másodikat Waisbecker Bozsi. A pozsonyi katonai orkeszter zenekar játéka nagyon tetszett. Feltünő volt, hogy ezuttal több volt a táncos mint táncosnő. Egészen szokatlan eset. Ugylátszik az Ovodamulatságon tapasztalt ellenkező helyzet riasztotta el leányainkat a megjelenéstől.

A hadiadó-kivetesről, a szerencsés hadiadófizetők arról győződtek meg, hogy ez csak akkor szerencse, ha kellő arányban áll más városok hadiadófizetőivel s mert másutt nem olyan vastagon fogott az állam krétája, a helybeli hadiadóval megrótt kereskedők terjedelmes panasziratot adtak be a pénzügyminiszterhez, melyben sérelmeiket felsorolják, kérik az felülvizsgálatot és egyben azt is, hogy Kőszegen is mint járási székhelyen tartsák meg a tárgyalásokat. Ebben igazuk van, de **arányos** megadóztatás a mi adórendszerünktől nem várható. A háboru előtti években éppen Wekerle pénzügyminiszter akarta a progressziv adórendszert életbeléptetni, de akkoriban az egész ország kereskedői állottak talpra ennek a megakadályozására, ami nekik sikerült is, da aligha törekedtek volna rá, ha tudták volna, hogy háboru lesz és e réven keresete másképen alakul! Most a progressziv kereseti adó helyett van régi kereseti, uj jövedelmi, és természetesen hadi-adó is!

Küldöttséget vezet a pénzügyminiszter elé Jambrits Lajos polgármester hétfőn. A mai lapunkban emlitett panasziratot helybeli kereskedőkből alakult bizottság fogja átadni

A Kőszeg—Szombathelyi vasut r. t. kedden megismételte 1917. juniusi rendes közgyülését. Csak formális ülés volt, melyen ugyanazt jelentették és elhatározták mint 1917. juniusban, mely határozatok már mind végre is hajtattak.

A hétfői országos vásárról ne is beszüljünk. A julinsi vásár sohasem forgalmas. Ezuttal még eső is volt délig s ha nem lett volna néhány lim-lom-sátor, még hetivásárnak sem látszott volna. A marhavásáron csekély volt a felhajtás, de ami keveset és szépet hoztak a vásárra, az hallatlan magas árakért kelt el. Igy volt a kevés felhajtott lóval is.

A vasutas árvaház javára szép ünnepélyt rendeztek Sopronban az ottani vasutasok. 3630 korona tiszta jövedelem maradt az árvaház javára.

Az osztrák vendég gyerekek egy része ma érkezik Vasvármegyébe. A Kőszegre elhelyezendők is még e héten várhatók. A polgármester ezuton kéri a jelentkezett ellátókat, hogy a gyermekek befogadására készüljenek. Minden gyerek 10 kiló lisztet és cukrot hoz magával, esetleg zsirt is, de ha ezt nem hoz, a szállásadó kap helyette mást, talán petroleumot vagy dohányt kárpotlásul.

A VIII. hadi kölcsön jegyzésére kitüzött idő e héten lejárt. A lapok közlése szerint jóval nagyobb eredmény éretett el mint a megelőző kibocsátásnál. Városunkban is szép eredménye volt a jegyzésnek. A Kőszegi Takarékpénztárnál saját jegyzésével 750,000, a Kőszegi Általános Takarékpénztárnál saját jegyzésével 600,000, a Hitelszövetkezetnél saját jegyzésével 135,000, a Szombathelyi Takarékpénztár fiókjánál 85,000, a postatakarékpénztárnál 4,500 korona. Természetesen nem foglaltatik ebben néhány igen magas tételü jegyzés, melyet a gyárosok, tőkepénzesek stb. másutt is jegyeztek. Ezekkel egygyütt az itteni jegyzés közel két millióra becsülhető.

Az árvizkárok okozta partbiztositó munkálatokat folytatja a város, habár az e célra felvett kölcsön már kimerült. A legutóbbi nagy vizáradások azonban azt mutatták, hogy e munkálatokat halogatni veszélyes és ujabb károkat okozó lehet, tehát további hiteligénybevételre lesz szükség. A Széchenyi-ligetben a partmegerősitést nagyjában befejezték. Még a földtömités és kerites készités van hátra. A betonfalépités folytatólagos munkáját most a Gratzl-féle malomnál kezdik meg.

Az asztfaltutak javitása már nagyon sürgőssé lett. Különösen a vasut felé vezető uton vannak nagy folytonossági hiányok, ami a közlekedést kellemetlenné, sőt veszélyessé is teszi. E napokban itt járt az aszfalttársaság képviselője s megtudva azt, hogy a város saját rezsiben készül az utakat javitani, mert drágálja a mostani egységárakat, kedvezőbb ajánlatot helyezett kilátásba. Különben azért volt itt, hogy a kezességi idő lejárta folytán az utak átadását előkészitse. Ennél az átadásnál jó lesz arra figyelni, hogy mennyiben felel meg az utak állapota a szerződésben megállapitott feltételeknek.

A Kanizsai Kiraly-Serfőzde r. t., mely érdekközösségben áll a helybeli sörgyárral s melynek az lesz a törekvése, hogy megfelelő időben az itteni gyárból is nagyot alkosson, mult héten Kanizsán rendkivüli közgyülésen három milliós részvénytőkéjét négy millióra határozta felemelni. Ez az egykor annyi nehézséggel küzdött, majdnem egészen letört sörfőzde, kitünő vezető férfiak és a Kereskedelmi Bank közreműködése mellett hatalmas iparteleppé fejlődött, de fejlesztését még folytatja és e mellett még a pozsonyi, nagymihályi és kőszegi sörgyárak fellenditése is foglalkoztatja. Akik benne biztak, itt sem fognak csalódni. A kőszegi sörgyár igen alkalmas vállalat arra, hogy bevált szervező- és terjesztő tevékenységük itt is meghozza gyümölcsét, s ha nem akadt volna egy-két támogatója a maganérdekből perlekedő, érthető okokból elégedetlenkedő versenyvállalatnak, már most is megéreznénk erős akaratuknak eredményes munkáját, melyet remélhetőleg nemsokára a törvényszékkel megegyező táblai itélet fog meghozni.

A tegnapi hetivásáron kellemes feltünést keltett a rendőrhatóság erélyes fellépése a túlzott drágaság ellen. Mi hetek óta irunk erről

Hogy az országgyülésen mit végeztek, arról Fenth György 1659. évi december hó 8. án a magistratusnak hiven beszámol. Referálja első sorban, hogy a nemes tanács parancsolata szerint több adjunctum követ atyafiakkal a neki adott instructio is credentionalis mellett fölment Pozsonyba és prásentálta magát Personalis uram ő Nga előtt. Azután visszatért, de csakhamar ismét fölutazott és egy hónapig ott tartózkodott. Hire érkezvén ő Felsége eljövetelének, Personalis uram „behirdette" követ uraimékat az országházba, hol elhatározták, hogy a követek ő Felsége elé járulnak az országhatárig. Az országhatárnál a követek végezték a salutatiot. Ő Felsége azután a pozsonyi határba érkezve, az „Urak magok Lovas gyalogh Seregével Pompásan várták ő Fölséget, sátorokat veretven Palatinus arnyéknek, kik alá menve ő Fölsége az Eghészországtul Érsek uram által salutaltatot ujabban, es ugy ment be ő Felsége Posonba az sok Seregekkel." Azután ő felsége kiadatta a propositiokat, melyeknek kiadása után az országház bizonyos száma compilatort, választott, kik az ország „gravamina"-it compilálták. A „gravamina"-kon az urakkal megegyezve követség által ő Felségének exhibeáltatták (előadatták.) Ő Felsége nagyon resolválta magát, de a válasz az országgyülési követeket ki nem elégitette, azért replicalt. A felséges ur másodszor is resolválta magát, de ezen válasszal sem volt „con-

figyelmeztetőleg s kár volt a visszaéléseket enynyi ideig teljes szabadjára engedni, mert most annál nehezebb azoknak megszüntetése. A hatóság erélyes fellépését a kereskedelmi kormány szigoru rendelete idézte elő. A hatóságokat okozza a drágaság elfajulásáért. Igaza is van. Nálunk néhány hónapja egyáltalában nem törödtek a piaccal. Felsőbb rendelkezés folytán rendőrhatóságunk több helyen kifüggesztette a piaci cikkek maximál-árait és a tegnapi hetivásáron az egész rendőri apparatus a kapitánnyal az élén akcióba lépett, hogy a rendeletnek érvényt szerezzen. Ez sikerült is és az eladók vonakodás nélkül alkalmazkodtak. Némelyek észrevétlen eltüntek a piacról s házalni mentek. Félő, hogy a házakban nem alkalmazkodnak a rendelethez. A piaci tülekedés a szokottnál is nagyobb volt, mert az uj árakért akart vásárolni mindenki. — Kifejeztük azon aggodalmunkat, hogy a hónapok óta tartott teljes szabad árusitás és most a rideg maximálárkövetelés káros hatással lesz a hozatalra, mert a multban olykép pen történt a tulzott drágaság ellensulyozása, hogy a maximálárnál valamivel többet engedélyeztek, hogy szivesebben jöjjenek ide. Azt kaptuk felvilágositásul, hogy a mostani maximális árak oly magasak, hogy azokkal minden termelő meg lehet elégedve és ily értelemben történik a rendelet végrehajtása mindenütt.

A vendéglői étkezésnél rövidesen országos rendelet fogja a tulzott árdrágitást megszüntetni. Csak kétféle menüt, egy magasabb és alacsonyabb áru szolgálható fel. Ez minden vendéglőre nézve kötelező lesz, de ezenfelül étlap szerint is kiszolgálhatnak. Nálunk Kőszegen a vendéglői ellatás tekintetében panaszra nem volt ok. A Strúc szállóban a vendégeket teljesen jól elégitették ki és csakis a kisebb vendéglőkben számitottak túldrága árakat. Az idegenek ideözönlése ugyan megdrágitotta a helyzetet, de még mindig emberségesebb, mint sok más városban. Az országos menürendszer behozatala azonban igen kivánatos, mert csökkenteni fogja az általános drágaságot, aminthogy minden túlkapás meggátlasa ezt eredményezi.

A tejellátás biztositása érdekében kormányrendelet jelent meg, mely azon nagyobb tejtermelőknek, kik városokat, intézeteket, szövetkezeteket tömegesen látja el tejjel, hetenként 5 mázsa több abraktakarmányt engedélyez. A szállitás hatóságilag igazolandó. Minthogy a vidéki nagyobb tejtermelők látják el a várost, ha nem is intézményes, hanem saját elosztásuk szerint, ami végre egyre megy, hatóságunk utján a kedvezményt elérhetnék, de viszont kötelezni kell azokat arra, hogy egész termésüket kizárólag csak városunk kapja, azonban ez a termelés és a fogyasztók igazolásával ellenőrizendő lenne.

Az uj adózás. Megjelent az uj adótörvény, az 1918. IX. t. c., amely a jövedelem- és vagyon-, valamint a hadinyereség adót fontos módositás alá veszi. E novelláris törvénynek intézkedési majd minden háztartást érintenek. A hozadéki adók után is 60 százalékos hadipótlék lesz, ezenkivül életbe lép az agglegény adó, a jövedelmi adó 15%-os pótlékával. Az alaptörvény szerint 120.000 koronáig és 5 százalékig emelkedett s a 120.000 koronán felüli jövedelem 5000 koronánként felfelé kikerekitve, általában 5 százalékos kulcs alá esett. A novella a progressziót 200.000 koronáig és 6 százalékig fokozza s a 200.000 koronán felüli jövedelmek 6 százalékos kulcs alá esnek. A vagyonadó eddig csak azokat vonta vagyonadó alá, akiknek adóköteles vagyona 50.000 koronát meghalad. A novella az adókötelezettséget kiterjeszti azokra is, akiknek vagyona 20.000 koronánál több. Az a kedvezmény, hogy a fundált jövedelem után kivetett jövedelemadót a vagyonadóból — ennek 75 százaléka erejéig — le kell vonni, megszünik s ehelyett a vagyonadónak felét fizetik, azok is akik jövedelemadó fizetésére nem kötelesek, tehát azok, akiknek jövedelme 10.000 koronán alul van. — A hadinyereség-adóról szóló törvény a hadinyereségadót csak az 1914., 1915. és 1916. évek többnyereségére alkalmazta. A novella a törvény hatályát kiterjeszti azokra a jövedelemtöbbletekre, amelyek az 1917., 1918. és 1919. évben a békeévvel szemben mutatkoznak. Nincs helye hadinyereség-adó kivetésének, ha a hadiév jövedelme 10.000 koronát meg nem halad. Hadipótlék is van. A földadó, házosztályadó, a III. oszt. kereseti adó, a bányaadó és a tőkekamatadó után az 1918. évtől kezdve 60 százalékos hadipótlék fizetendő, amely hadipótlék után azonban más állami, vagy helyhatósági adó nem jár. Nincs helye hadipótlék kivetésének a betétkamatadó után, Budapesten a 80 és vidéken a 60 koronát meg nem haladó III. oszt. kereseti adó után, az egy- és kétszobás házak házosztályadója után, a katonai házassági biztositékok kamatjövedelme után, végül a III. oszt. kereseti adónak ama többlete után, amely az üzlet terjedelmének emelkedése cimén emeltetett fel. — A bérbeadott földbirtokot terhelő földadó után kivetett hadipótlék a bérlőt terheli. — Minthogy a törvény életbeléptetésével a választói jog elnyomoritása kedvéért elkéstek, egyelőre az 1917 évi kivetések alapján kell adót fizetni.

Nem fognak ez évben rekviralni Vasmegyében, ha a vármegye a miniszter által kivetett mennyiséget szolgáltatja be. A vármegye vezetői ezt kontingentálás (arányos megosztás) révén akarják biztositani. Ez nem azt jelenti, hogy többet tarthat vissza a termelő, vagy a nemtermelőnek módjában lesz többet vásárolni, — ellenkezőleg, azt, hogy a termelőkre annyi lesz a kivetés, hogy a miniszter által kivánt kb. 1000 vagonnal több kenyérmag kerüljön ki s igy megszabadulhatunk a rekvirálás zaklatásaitól, — feltéve, hogy nem lesz valami egyébb baj, ami a rekvirálást mégis szükségessé teszi, mert hiába — a szükség törvényt bont! A szombathelyi sajtó azonban egyazon ütemre veri a dobot: halljátok Vazsmegye pógárai! — a mintavármegyében nem lesz rekvirálás! Egyik vármegyében sem, ha többet ad.

Házvételek. Dr. Szovják Hugó ügyvéd megvette a belvárosban a Jurisics téri plébánia melletti régi emeletes sarokházat, valamikor a Berzsenyi családé volt, 25,000 koronáért. — Lauringer Ferencnek Deákutcai földszintes házát megvette Markó István udvari alkalmazott, Simon János kalaposmester sógora, 44,500 koronáért.

Faeladás. Az alsó erdő kőszegfalvi részében a mai napon is folytatják a ronkfák árverezését. Ami ezután még megmarad azt egy tömegben versenyajánlat utján fogják értékesiteni.

Be nem jelentett cséplés megkezdése miatt feljelentettek több kőszegfalvi lakost. Mivel e rendelkezés megszegését szigoruan büntetni köteles a hatóság, az illetők ellen a kihágási eljárást még e héten fogják lefolytatni.

A barack ára kormányrendelet szerint kilónként 2 kor. 40 f. Szombathelyen minden nap, minden mennyiség kapható ennyi árért. Nálunk 4 kor. 40 fillérért árusithaják a piacon és házakban, néha nagy kegyesen 4 koronáért. Nem is cipelik le a termelők Szombathelyre, hol a hatóság szigoruan ellenőrzi a piaci árakat s mégis annyi az áru, hogy még igen sokan Kőszegről is ott veszik a barackot. Adhatják is, mert Kecskeméten 1 kor. 40 f.-ért veszik nagyban.

A nehéz munkát végzők lisztjárandósága. Az országos közélelmezés minisztere elrendelte, hogy a nehezebb ipari munkát teljesitő munkások fejadagja folemeltessék. A nehéz testi munkát végzők fejadagját naponkint 350 gramban, a bányamunkásokét 350—400 gramban, az éjjeli munkásokét 400 gramban, a mozdonyvezetők és fűtők járandóságát napi 500 gramban állapitotta meg. Az augusztus havi lisztkiosztásnál már ezt a megállapitást kell figyelembe venni.

A cukrászsütemények és cukorkának maximálása. Lesznek luxussütemények és lesznek a középosztály és a szegényebb néposztály által fogyasztott olcsóbb cukrászsütemények. Ez utóbbiaknak az árát rövidesen redukálják, mert különösen a másodrendü cukrászüzletekben az utóbbi időben fokozatosan és ok nélkül emelték a cukrászok a tömegfogyasztásra szolgáló sütemények árát. A cukorkaáruk maximálására vonatkozó rendelet tervezete elkészült. A közönségesebb tipusu cukorka kilójának ára 6 koronában van megállapitva. Ezután a cukorkák ára finomságuk szerint fokozatosan emelkedik 9 koronáig.

A drágább szivarok gyártását megszüntetik. A dohányosokat bizonyosan érdekelni fogja az a hir, hogy a dohányjövedék igazgatósága egy időre megszünteti a británika, a trabuko és a regálitász gyártását. A szivarok világában ez a három fajta képviselte az előkelőséget. Kérdés azonban, vajjon megszüntetésük folytán lesz-e több az olcsóbb szivarokból? A háborus idők ugyanis a dohányosok között is leszállitották az igényeket; ma már alig van valaki, aki ragaszkodnék megszokott szivarjához. Örül, ha egyáltalán kap és nem nagyon firtatja a szivar előkelőségét. A háborus demokrácia már az ugynevezett rövid szivart is szalonképessé tette. Nem kell tehát attól tartanunk, hogy a britanika, a trabukó és a regalitász hiánya forradalomba kergeti a dohányosokat. Csak legyen egyéb füstölni való.

Hogy változott a világ sora. Egyik helybeli pénzintézetben megjelenik egy falusi asszony, akit a legöregebb igazgatósági tag is jól ismer, hiszen néhány évtizede jár ide és nagy lamentálás közepette nagy keservesen fizeti 400 koronás jelzálogkölcsönének kamatját. E héten is megjelent, de nem jajgatva, hanem boldog megelégedéssel kifizette a tőkét is. Azt mondja: „tetszik tudni, ugy gondoltam, hogy mi öregek sohasem tudjuk kifizetni ezt a nagy adósságot és majd a gyerekekre marad ez a teher, de megsegitett az Isten. Igaz hogy termésem nincsen, mert földem sincsen, istálóm sincsen, mert sohasem volt mit beállitani, de kis viskóm mellett van egy nagy fa teli aprószemü ringlóval, olyan, amelyből huszat is szivesen adtunk egy krajcárért, hát kérem szeretettel, ez évben három krajcárért is elkel darabja, hát meglett a 400 korona, de több is!“ —

Az Elektro-Bioskop mai műsora: Háborus hirado. Néma szivek. Társadalmi dráma 4 felvonásban.

Vidéki hirek.

A soproni polgármesterválasztást augusztus elsejére tüzte ki az ezzel megbizott vasmegyei főispán.

A bozsoki arató-ünepelyre az egész vidékről nagyban készülnek. Diszkapuk fogadják a vendégeket, zenés diszfelvonulást rendez a falu sok szép leánya, legénye, ezt élelmivásár, lacikonyhás kiszolgálás, tombola, majd tánc követi. Nem egyhamar volt a vidéken ekkora mulatság.

A nagymihályi Király sörgyár r. t., mely ujabban szinten a kanizsai sörgyárak érdekcsoportjához tartozik holnap tart közgyülést, hogy 750,000 koronás részvénytőkéjét uj részvények kibocsátásával másfél millióra emelje. A nagymihályi gyár jelentékeny malátaexportra lett berendezve.

Felmentett hercegi főtiszt. Pleininger Rezső 18. honvédgyalogezredbeli tartalékos századost, a lakompaki hercegségi uradalom főtisztviselőjét, a katonai szolgálat alul teljesen felmentették és már elfoglalta hivatalát.

Egy tojás egy korona. Németh Istvánné dozmati asszonyt feljelentették, hogy a tojás darabját egy koronáért árulta a piacon. A rendőrbiró Némethnét két napi elzárásra és ötven korona pénzbüntetésre itélte. (Ez Sopronban s nem Kőszegen történt!! Szerk.)

Kifosztott lakás. Horváth Sándor herényi lakos lakásába éjjel ismeretlen tettesek a kert felőli ablakon át bemásztak s a szobából mindenféle ruhanemüt elvittek. A háznépe csak reggel észlelte az éjjeli látogatást.

Betörések a vidéken. Grastyán Mihály kőszegszerdahelyi lakosnak házába ismeretlen tettesek az ablakon át bemásztak és a lakásból különböző ruhanemüt és élelmiszert vittek el. Ugyanezen éjjel még megkisérelték egy másik gazda házába való behatolást is. Cák községben is tettek látogatást, de ez utóbbi helyen megriasztották őket, ugy, hogy futva kellett távozniok. Amennyire a sötétben ki lehetett venni, a tolvajok cigányok voltak. Most keresik az éjjeli látogatókat.

Heti krónika

A képviselőházban Urmánczy képviselő erős kirohanást intézett az osztrák generálisok és a vezérkar ellen a legutóbbi olasz kudarc miatt. Szurmay honvédminiszter védelmébe vette a vezérkart és az eseményeket olyannak minősiti, minő a háboruban lenni szokott, ez esetben olasz származásu tisztek árulása és a Piave hirtelen áradása okozta a bajt.

Az osztrák parlament megbuktatta a Seidler kormányt. Uj miniszterelnök báró Hussarek volt miniszter lett, kinek programmja nagyrészt ugyanaz, de mert erősen békére hajlandó, belügyekben is, szavazattöbbséggel végre megszavazták a hathetes költségvetési provizoriumot, hogy az alkotmányos kormányzást biztositák.

Fürdőhelyek megrendszabályozása. A miniszterium felhatalmazta a kereskedelmi miniszterT, hogy a fürdőhelyek most már törhetetlenné váló lakás- és élelmezési viszonyainak, valamint a fürdési díjak szabályozása tárgyában intézkedhessék.

Az állatorvosok is szerezhetnek doktori cimet. A hivatalos lap egyik legutóbbi számában jelent meg az állatorvosok doktori minősitésének a szabályzata. A m. kir. állatorvosi főiskola ezután doktorrá avathat olyan okleveles állatorvosokat, akik az állatorvosi tudomány valamely szakában kiváló képzettségről tesznek tanuságot és bebizonyitják, hogy önálló tudományos vizsgálatokrk rátermettségük van. Ezzel az állatorvosok régi óhajtása megy teljesedésbe.

Ismét lezuhant a repülő-posta. A repülő postának ujabb két áldozata van. Vasárnap d. u. 4 óra 20 perekor szállott fel a Mátyás-földön a levélpostát szállitó gép, amelyben Tomaschek főhadnagy és Németh őrmester ült, aki a gépet vezette. A gép rendszeresen emelkedett mintegy 150 méter magasba; amikor a pilóta egy merész ivelést csinált, a készülék egyszerre lezuhant. Az összezuzódott gép alatt véresen feküdtek a főhadnagy és az őrmester. Utóbbi még a kórházba való szállitás közben meghalt. Tomaschek főhadnagyot életveszélyes sérüléseivel kórházba szállitották, hol pénteken meghalt.

Beszüntetik a repülőposta. A posta- és távirdaigazgatóság közlése szerint a repülőposta holnaptól kezdve további intézkedésig szünetel.

Hirek a háboruról.

A marnei csata óriási küzdelemel folyik mindkét részről. A franciákat angolok, olaszok, amerikaik és utóbbiakkal szenegaltörzsek segitik. A németek több helyen hátrálni voltak kénytelenek. Mindkét fél ugylátszik döntő harcot provokál, de ez még hetekig eltarthat, mert mindkét oldalon jól felkészültek. (Az 1914 évi marnei csata döntotte el a hosszú háboru sorsát, talán ugyanaz dönti el a békét is. Szerk.)

Az olasz fronton haderőink részben hátráló defenziv harcokat folytatnak, részben a régi vonalak és magaslatok megtartásáért, amint azt a végzetes piavei offenziva következményei előidézik.

A car meggyilkolásáról. A cár meggyilkolásáról ujabban jelentik Moszkvából, hogy a szovjetek itélték halálra a cárt és julius 16 án végrehajtották az itéletet. Az orosz lapok igy hozták halálhirét: A forradalmi nép akaratából a véres cár elhunyt. Éljen a vörös terror. A cár, cárnék, nagyhercegnők s valamennyi cári családból való egyén vagyonát a köztársaság vagyonának nyilvánitották. A cárné és gyermekei kolostorba vonultak.

Francia hivatalos jelentés. A julius 19-ről keltezett francia hivatalos jelelentés 17 ezer fogolyról és 360 zsákmányolt ágyuról számol be. Az ágyuk között van egy 21 cm üteg is. A 20-iki jelentés azt mondja, hogy a győzelmes előnyomulással az ellenséget a Marnetől délre a folyón tul visszaszoritottuk. Huszadikáig 20 ezer foglyot ejtettünk és 400 ágyut zsákmányoltunk.

Angol vélemény az antant sikeréről. Az angol ujságok nincsenek annyira elragadtatva az antant pillanatnyi sikerével, amelyet a franciák igyekeznek felfujni. Angol ujságok mérsékletre intik a közönséget. A Times azt irja, hogy nem kell nagy jelentőséget tulajdonitani az előnyomulásnak, mert igen valószinü, hogy a németek első állásai csak gyengén voltak védve.

Német katonai vélemény az offenzivaról. Illetékes katonai körök véleménye az, hogy már az offenziva elején számolni kellett az ellenség offenzivajával. Az utóbbi napokban az ellenség néhány kilométer tért nyert, ez azonban nem jelent semmi veszteséget. A német hadvezetőség előtt csak az a fontos, arra fektette és fekteti a fősulyt, hogy a front áttörését megakadályozza. És az ellenségnek ilyen irányu kisérlete mindeddig csufos kudarcot szenvedett.

Döntő csata nyugaton. A Marne—Reims-i csata a döntés felé közeledik. Az antant mint Svájcból jelentik, el van határozva, hogy minden erejét harcba vesse s ezáltal a sikert teljesen kihasználhassa. A francia hadseregnek egyhatoda vesz részt a küzdelemben.

Románia ostromállapotban. A berlini Lokalanzeiger közli: Jóllehet a román békét ratifikálták, az egész román területen elrendelték az ostromállapotot.

Uj német offenziva készül. A Wiener Tagblattnak jelentik Bernből: Az a gyanu merült fel francia részről, hogy a németek uj offenzivára készülnek és pedig Reimstől keletre. A Daily Chronikle irja, hogy már a németek nagy tartalékokat bocsátottak harcba, mégis marad anyaguk elég uj offenziva előkészitésére. Ne legyünk túl korán elhamarkodottak a sikertől, s ne legyen meglepő az uj német offenziva.

Megkezdődik az orosz hadifoglyok kicserélése. Az orosz-magyar-osztrák hadifoglyok kicserélése megkezdődött. A napokban háromezer fogoly indul utnak, s ugyanakkor Magyarországból is elindul egy háromezer főből álló szállitmány.

A németek megröviditik frontjukat. A „Berliner Tageblatt" szerint a németek feladják a Marne vonalat és frontjukat megröviditik.

Ez évben várható a döntés. A „Matin" szerint a Soisson-reimsi csatában küzdő franciák száma háromszor nagyobb volt a németekénél. Focha Chalonsban kijelentette, hogy a háborus döntés még ebben az évben feltétlenül bekövetkezik.

Köszönetnyilvánitás.

Mindazoknak, kik felejthetelen drága halottunk,

Dóra Karolin

elhunyta alkalmával részvétüknek adtak kifejezést vagy virágokkal koporsóját diszitették ez uton fogadják hálás köszönetünket.

A gyászoló Dóra család.

Eladó

egy jókarban levő modern salon garnitura, iróasztallal és nagy tükörrel. — Bővebbet Várkör 106 számu házban 12 és 1 óra közt

Megfutamodott

egy bernhardini eb, szine fehér, fülei sárgás, hátteste fehér, farka vörös-fehér, szeme sárga. Figyel „Buci" névre. A megkerítő szép jutalomban részesül. Értesitések e lap kiadóhivatalához cimzendők.

Veszek, mindennemü **régiségeket, porcellánt, poharat, képeket, antik butorokat, szőnyeget, ékszereket, törött aranyat és ezüstöt, pénzeket, régi hamis fogsorokat** a legmagasabb árban. Minden héten Kőszegen vagyok. Kérem levelezőlapon értesiteni.

HERSCHKOWITZ IZIDOR

Szombathely, Berzsenyi Dániel u. 6.

Házeladás.

Egy emeletes, jól jövedelmező ház számos lakással, szép kerttel szabad kézből eladó. Bővebbi felvilágositást nyújt e lap kiadóhivatala.

RÜHES LOVAIT kezelje a sokszorosan kipróbált és mindenütt bevált Strausz-féle

„Fortuna"-lórühkenőcscsel

(törvényileg védve), mely egyszerü kezeléssel biztosan gyógyit.

Kapható: **STAUTZ ÁRMIN** gyógyszerésznél, **KENDERES,** Jásznagykunszolnok megye.

Egy lóra való adag **ára 25 kor.**

Üzlet-megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy helyben, **Pallis utca 4., volt Gruber Károly-féle házban**

lakatosműhelyt

nyitottam, ahol minden e szakmába vágó munkát és javitásokat elvállalok és a legpontosabban elkészitek.

Nagybecsü megbizásokat kérve kiváló tisztelettel

Tungl Elek,
lakatosmester.

Haló!! Haló!!

Veszek viselt és új cipőket, csizmákat, ruhákat, továbbá kerékpárokat stb. a legmagasabb árért.

Pavetits János
Kőszeg, Gyöngyös-utca 9. sz.

Viszketegséget, sömört, rüht

a leggyorsabban elmulasztja a **dr. Flesch-féle** eredeti törvényesen védett

„Skaboform"-kenőcs.

Nincs szaga. Nem piszkit. Mindig eredeti pecsétes **dr. Flesch-félét** kérjünk. Próbatégely 3 K. nagy tégely 5 K. családi adag 12 K.

Kapható a helybeli gyógyszertárakban vagy direkt a készitőnél rendelhető: **Dr. Flesch E. „Korona" gyógyszertára Győr.**

Vételnél a „SKABOFORM" védjegyre ügyeljünk!

Szombathelyi Takarékpénztár Részvénytársaság

kőszegi fiókja,

Kőszeg, Király-ut 6. szám.
Strucz szálloda mellett.

Elfogad: betéteket betéti könyvecskére és folyó számlára. A kamatozás a betétet követő napon kezdődik, betét kifizetéseket felmondás nélküli eszközöl.

Leszámitol: 2—3 aláirásos üzleti és magánváltókat mindenkor a legelőnyösebben

Folyósit: rendes és törlesztéses jelzálogkölcsönöket földbirtokokra és városi házakra; **magasabb kamatu kölcsönöket alacsonyabb kamatu kölcsönökké változtat (convertál).**

Értékpapirokat: napi árfolyamon vesz és elad tőzsdei megbizatásokat elfogad

Szelvényeket: költségmentesen beváltja; szelvényiveket a szelvényutalvány (talon) alapján dijmentesen beszerez.

Átutalásokat, lefizetéseket eszközöl a világ bármely piacán teljesen dijmentesen

Értékpapirokra: állami- és magán papirokra előleget ad

Sorsolás alá eső értékpapirokat árfolyamveszteség ellen biztosit

Értékpapirokat és értékeket őrzésre és kezelésre átvesz.

Tekintettel, hogy hazánk legnagyobb pénzintézetével a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesülettel szoros összeköttetésben áll, mindenféle takarékpénztári és banküzleti megbizást a legelőnyösebben bir lebonyolitani.

Mint az Első Magyar Általános biztositó társaság ügynöksége mindenféle biztositást elfogad és felvilágositással készséggel szolgál.

Központ: **Szombathelyi (régi) Takarékpénztár**

Szombathely. Alakult: 1867-ben.

Takarékbetétek 25 millió korona.
Saját tőkéi 4 millió korona.

Nyomatott Rónai Frigyes nyomdájában Kőszegen.